

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petítésa 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:

DÉKÁNY MIHÁLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapfajdoszó:

STRAUSZ SÁNDOR.

Ziegler Kálmán.

Meghalt Ziegler Kálmán! Futó tűzként terjedt el e hír folyó hó 18-án a reggeli órákban Csáktornyan és egész Muraközben. Kételkedve s megdöbbenve fogadtuk az első hírt s még annak megerősítése után sem akartuk elhinni! Pedig szomorú valóság ez. Ziegler Kálmán kir. közjegyző már nincs. Eltemettük!

Évek óta panaszkodott ugyan már egészségi állapotára, de hogy így korán, 59 éves korában ragadja el a kegyetlen halál, annál kevésbé hitte valaki, mert hivatali munkáját és társadalmi tevékenységét ép oly buzgósággal és lelkiismeretességgel végezte, mint annak előtte. Halála előtt egy héttel is hivatalos ügyeiben Fiumében időzött 5 napig, honnan 15-én érkezett vissza. Másnap már a szobájában maradt s harmadnap éjjel 11 órák rövid, de kínos szenvedés után meghalt. Szívujja ölte meg, a melynek komoly voltában, mikor arra figyelmeztette egyik egyetemi tanár, maga sem igen hitt.

Ziegler Kálmán halálával egy érdemben gazdag, munkás és köztiszteltetben eltöltött élet szűnt meg. Nemcsak tevékeny részt vett ő Csáktornya és vidékének, valamint Zalamegyének mindennemű közügyeiben, hanem vezér szerepet vitt és szava mindenütt döntő befolyású volt. Politikai mozgalmakban, közművelődési, jótékonyági egyesületek, intézetek és intézményekben Ziegler Kálmán egyéniségével mindig első helyen találkoztunk. Nem hiányzott ő sehonnan se, de nem is igen akartak az ő hozzájárulása, tanácsa nélkül, különösen szűkebb hazájában, Muraközben ugyiszólva semmi társadalmi közügyet se elintézni véglegesen.

Ezen szomorú esemény alkalmából csak felemlítjük röviden ezeket a dolgokat, mint amelyek vázolják Ziegler nagyarányú és eredményes közéleti szereplését, s a melyeket mindannyian ismerünk. hiszen őt tanui valánk minden tevékenységének, tehát csak konstatálhatjuk, hogy Ziegler halálával nehezen betölthető űrt hagyott maga után.

A legközelebb multhán felöltött politikai nagy harcokból is, bár már beteg volt, kivette az őt megillető részt. A politikai hullámok lecsendesülése után beállott új időszakban a csáktornyai kerület a múlt évi áprilisi általános választások alkalmával óriási lelkesedéssel országgyűlési képviselőjévé választotta. E megbízatást ugyan nem sokáig viselte, mert már 2 hónappal később egészségi állapotára való tekintetből a mandátumáról lemondott s visszatért régi hivatáshoz.

A halál-hír általános részvételt keltett mindenfelől Csáktornyan mindazon intézmények és intézetek épületeire, melyekhez közelebbi viszony is fűzte az elhunytat, kitűz-

ték a gyászlobogókat. Azonkívül kitűzték a gyászlobogót a szolgabirodság épületére, s mint értesülünk, Zalaegerszegen a vármegye házára is.

A Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat külön gyászjelentésben rója le kegyeletét elhunyt igazgatósági tagja emlékének.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak, mélyen sujtott szívvél tudatják, a szeretett, felejtetlen jó férjnek, fiúnak testvérnek és rokonnak **Ziegler Kálmán** kir. közjegyző, a csáktornyai kerület volt országgyűlési képviselője, Zalavármegye törvényhatósági-bizottságának és a közigazgatási-bizottságának tagja, a pécsi kir. közjegyzői kamara alelnöke, községi képviselő-testületi tag, a helybeli állami iskolák gondnoksági elnöke, a Csáktornyai Takarékpénztár Részvénytársulat igazgatósági tagjának stb. folyó hó 17-én este fél 11 órák, életének 59-ik, boldog házasságának 32-ik évében, a Mindenható akarata következtében, rövid szenvedés után történt gyászosan elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványa, f. hó 19-én délután 4 és fél órák helyzetetik az ágostai evangélikus hitvallás szertartása szerint, a drávaszentmihályi temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra. Csáktornya, 1907 április 17. Az örök világosság fényeskedjék haló porai felett! Özv. Ziegler Kálmánné szül. Todor Hermin özvegye. Özv. Ziegler Lajosné szül. Strausz Karolin anyja. Özv. Dr. Krasovetz Ignáczné szül. Ziegler Eleka testvér. Pethő Jenőné, szül. Kraschovetz Anna, Dr. Csepregyhi Kálmánné, szül. Kraschovetz Etelka, Todor József, Todor Linka, férj. Kraschovetz Józsefné, Todor Lajos, Margit, Kálmán unokahugai és öcseszei.

Koszorukat tettek a ravatalra a családon és rokonságon kívül: A Csáktornyai kir. járásbíró. »Ziegler Kálmánnak«; a pécsi közjegyzői kamara »Nagyérdemű tagjának«; Drávavásárhelyi közönsége »Szeretett volt képviselőjünknek«; Perlak közönsége »Volt országgyűlési képviselőjének«; a perlaki kir. járásbíró. »Ziegler Kálmánnak«; Csáktornya nagyközség »Tisztelete jeléül«; a csáktornyai vadásztársaság »Utolsó vadász üdvözlétül«; az állami tanítóképző intézet tanártestülete és ifjusága »Az áll. tanítóképző intézet igazgató tanácsosának«; az áll. polg. fiu- és leányiskola testülete »Gondnoksági elnökének«; a csáktornyai takarékpénztár »Felejtethetlen igazgató tagjának«; a csáktornyai takarékpénztár tisztviselői »Mély tiszteletünk és szeretetünk jeléül«; a közjegyzői iroda személyzete »Szeretett főnökünknek«; továbbá koszorút tettek még: Pálya Mihály, Hirschler család, Zakál család, Hauer Gizella, Morandini család, Murai család, Plihal család, Tamás család, Foiték család, Le Gay család, Lemaics család, Winkelmann család, Rosenberg Kálmán.

Távirati úton fejezték ki részvétüket a többek között: dr. Wlassics Gyula, Apponyi Albert és Pólyai Géza.

A temetés péntek délután fél 5 órákor volt, Csáktornya és vidéke óriási részvétele mellett. A halottas ház udvarán és környékén ember ember hátán tolongott s Csák-

tornya közönsége közül talán nem maradt el senki. — Ott voltak a pécsi közjegyzői kamara képviselőiben Bárdio György kaposvári közjegyző, a szomszédos közjegyzők közül: Plihal Viktor nagykanizsai közjegyző, Laubheimer Oszkár alsólendvai közjegyző, dr. Kiss Oszkár varazdi közjegyző; Zalavármegye közönségének képviselőiben Koller István nagybirtokos; — Závodi Albin kuriai bírósági, a nagykanizsai törvényszék elnöke; Filipics Lajos a csáktornyai kerület orsz. képviselője, Himesch Frigyes, az osztr. magy. bank nagykanizsai főnökének a főnöke; Voitek dszidas őrnagy Mitrovicáról, s még sokan az elhunytak vidéki tisztelői és barátai közül. — Képviseletük magukat a temetésen; a perlaki kir. járásbíró. Perlak nagyközség, a perlaki ügyvédi kar, Drávavásárhely nagyközség, az alsólendvai ügyvédi kar. A helybeliek közül testületileg jelentek meg; a csáktornyai kir. járásbíró. a csáktornyai járási szolgabirodság, a csáktornyai uhánlus tisztikar, gróf Festetics Jenő uradalmanak központi tisztikara, a csáktornyai takarékpénztár igazgatósága, a csáktornyai ügyvédi kar, Csáktornya nagyközség előljárósága és képviselő testülete, az áll. elemi, polgári és tanítóképző intézetek tanuló tanárai és tanítóik vezetésével, a csáktornyai önk. tüzoltó egyesület.

A temetési szertartás pont fél 5 órákor kezdődött. Teke Dénes alsólendvai ág. ev. lelkes szép egyházi beszéde és imája után az áll. tanítóképző intézet énekkara gyászdalt énekelt, mely után a halottas menet hosszú sorban a drávaszentmihályi temetőbe indult, hol a családi sírboltban örök nyugalomra helyezték az elhunytat.

Nyugodjék békével!

Legfőbb feladatunk.

Ugyan lehet-e, van-e olyan ember, akinek valami hivatása nem lenne. Én nem hiszem! De ha van olyan mégis: akkor az ő élete tökéletlen, szomorú és gyászos.

Hivatással birni: ez annyit jelent, mint embertársainak hasznára lenni és így üdítővé, vidámítóvá teszik önmaguk életét is.

A legtöbb ember éhen halna hivatásos tevékenység nélkül; más szóval: ők már kezdettől fogva nem rendelkeznek olyan vagyonnal, hogy megélhetnének anélkül, amit hivatásuk által szereznek, kiküzdének maguknak.

De már az anyagi téren is valónak bizonyul azon tételnek, azon elvnek az igazsága, hogy aki nincsen hasznára embertársainak, az maga sem nyer semmit; és csak az számíthat viszontszeretetre, aki szeretetet tanúsít mások iránt.

Azonban egész nagy sora van az olyan embereknek, akik élhetnek, sőt kényelmesen élhetnek nagyobb hivatásos tevékenység nél-

kül is. Emlitem pl. a járadék embereinek osztályát; sok magános, gazdag özvegyel; azon számos, anyagilag mindennel bőven ellátott nőket, akiknek szabad idejéből csak igen csekély részt veszik igénybe háztartás gondjai.

Ezen személyek határozott hivatástevékenység hiányában bizony sokszor sivár életet élnek; az ő létük szomorú. Komorság, kedvtelenség, unalom, sőt bosszúság fogja el az ő lelküket; terhére vannak önmaguknak és másoknak; csak tengetik életüket a halál felé, a mely rendszeren készületlenül lepi meg őket.

És mégis éppen ők magukban találhatnák a napfényt és a napfény sugaraival másokat is árasztathatnának el.

És hogyan, mi által tehetnék meg ők ezt? Az által, hogy szerezenek önmaguknak hivatást; még pedig teremtsék meg önmaguknak a legfőbb emberi hivatást!

Akik a külső hivatal kényszerétől és nyomásától szabadok; továbbá, akik külső hivatásuk terhei mellett is több-kevesebb szabad idővel mégis rendelkeznek, szoros kötelességük volna a tulajdonképeni emberi hivatásnak is magukat szentelni. És micsoda ez a hivatás?

A szellemi, vagyis benső tökéletesedés és azon törekvés, hogy örök életcélnak megismerjük.

Csak ha az emberek ezen benső hivatásukat, amennyire csak lehet követik; csak akkor értik meg életüket kellőleg helyesen.

A mi egész szervezetünk általában nem úgy van alkotva, hogy folyton csak vig és gyönyörteljes létnék örvendhessünk; és különösképpen mintegy abnormisnak tünik föl előttünk minden olyan ember, akinél észre vesszük, hogy komoly munka, határozott hivatás nélkül, pusztán csak élvezetek, érzéki gyönyörök közt tölti életét. Szomorú dolog azonban mégis azon elvitázhatlan tény, hogy nehéz, fölemesztő testi munka nélkül, — emberiség nem is képzelhető.

Mindamellett sajnáljuk az olyan embert, akinek oly jó dolga van, hogy dolgoznia éppen nem kell. Tudjuk jól, hogy ő elhibázza tulajdonképeni rendeltetését, t. i. szellemi tökéletesedését.

Éppen úgy áll a dolog a déli éghajlat népeinél; ezek ugyanis keveset dolgoznak; azért azután szellemileg tökéletlenek maradnak.

Amint igaz, hogy a buja, kéjelgő, csak érzéki gyönyörök közt töltött élet, az anyagiság kedvéért elnyom minden szellemi: így másrészt ugyanazon hatása van a modern berrabszolagnak egész napokig tartó elcsigázó munkája. Az ember ott is, itt is szellemileg elsatnyul, elzüllik.

Lehetetlen azonban, hogy döntőleg határozott tökéletesedéshez juthassunk, ha összes erőnköl nem töreszünk arra, hogy emberitásaink szintén oly benső életben részesüljenek; szóval: ha teljes erőből az emberiség benső haladásán közre nem működünk. Ez ugy törtéhetik. sőt első sorban így is kell történnie, ha letterős érdeklődést tanusítunk oly emberek iránt, akik mint uttörők az emberiség benső haladásának szentelik magukat — buzgón. önzetlenül.

Miben áll és hogyan nyilvánul a legfőbb etikai magatartásunk, eljárásunk emberitársainkkal szemben?

Áll és nyilvánul az a lelket ébresztő szeretetben, amely mindenek előtt azt tartja, szembe előtt, hogy az emberiség lekiüdvét előmozdítsa. Minden emberben, főleg pedig azokban, akik külső hivatás kényszerétől és nyomásától szabadok, kell hogy azon élénk eszme támadjon, hogy neki nemcsak jogai, hanem kötelességei is vannak az összesség iránt.

Ezen kötelességeink parancsolják, hogy az összesség igazi haladásán becsületesen közreműködjünk. Ezek alól magunkat benső károsodásunk nélkül ki nem vonhatjuk.

Ez a mi legfőbb feladatunk!

Cselkó József.

K Ü L Ö N F É L É K.

Hivatal vizsgálat. Gróf Batthyány Pál vármegyének főispánja folyó hó 16-án d. u. 3 óraker kocsin Alsólendva felől Csáktornyára érkezett. Kisérétében voltak Odor Géza pénzügyigazgató és Bogyai Elemér főispáni titkár. Megérkezés után főispán ur a szolgáló

birói hivatalban azonnal hivatalos vizsgálatot tartott, mely alkalomból a legnagyobb megelégedését fejezte ki a tapasztalt rend és pontosság felett. — A hivatal vizsgálat után főispán ur megtekintette a nagyközség házában levő tölchelyiségeket, és a közigazgatási fogházat, elment a szegényházba, végül végig nézte az apa állat vizsgálatokat s mindenütt elismerését és megelégedését nyilvánította a tapasztaltak felett. Főispán ur aznap éjjelt Csáktornyán töltötte és másnap reggel 8 óraker ugyancsak kocsin kíséretével együtt Perlakra hajtatott.

Halálozás. Alsódomborui Zalán Lipót János, az általános szeretetben és köztiszteltetésben részesülő alsódomborui Hirschler család legidősebbje folyó hó 17-én hajnalban Budapesten 67 éves korában elhunyt. A boldogult, mielőtt lakását Budapestre áttette, jelentékeny szerepet játszott Zala megye közéletében és Muraközben rendkívül nagy népszerűségnek örvendett. Zalán Lipót egyike volt azon régi muraközieknek, akik a muraközi szokásokat állandóan megtartották s Budapesten is gyakorolták. Özvegyén, Könygsberger Herminán és 11 gyermekén kívül előkelő, kiterjedt rokonság és számos jóbarát gyászolja. Az elhunytak hült tezeit Budapestről Alsódomboruba szállították, hol legnap, szombaton helyezték örök nyugalomra a családi sírboltban Domboru község és egész Muraköz általános s osztatlan részvétele mellett. Béke vele.

Névmagyarosítás. Blau Benő csáktornyai lakos vezetéknevét belügyminiszeri engedéllyel Bolgárra magyarosította.

Felvétel a csáktornyai áll. tanítóképzőbe. A csáktornyai állami tanítóképzőintézet első osztályába az 1907.—1908. tanévre felvételnek, kik életük 15-ik évét f. évi szeptember 1-én betöltik, testileg épek és egészségesek s a bolgári, vagy középiskola 4-ik osztályát elvégezték.

A felveendő első-éves tanítónövendékek közül 27-en államsegélyben részesülnek. — Még pedig: első sorban 23 növendék az intézet internátusában ingyen lakást és mosást kap; ezenkívül közülök előmeneteleükhöz és anyagi viszonyaikhoz képest ingyen, vagy mérsékelt áron az intézet köztartásán

T Á R C A.

MÁSVILÁGOK.

Irta: Grész Lajos.

Hagyjuk el ez óriás csillagot s tekintsük meg bolygóink legcsodálatosbikát, a halvány sárga Saturnust. Szabad szemmel nézve semmi különöset sem látni rajta, de messzelátóval már több látványosság tárul élénk. A csillag testén sötét sávok húzódnak végig; 8 holdja kiséri s ezenkívül egy pompás ragyogású gyűrű övezi egyenlítője tájékán, mely szabadon lebeg az égi test körül. E gyűrű három egymásraboruló gyűrűből áll, melyek közül a középső a legfényesebb. E hármas gyűrű a fejlődés azon stadiumában van, melyen bolygóink s Földünk is már régen túl vannak. E gyűrű is csak az időt várja, hogy Saturnus testétől elszakadva, mint kótván világ, keringjen az űrnek végtelenségében.

Az Uranus és Neptunus már szabad szemmel nem láthatók. Az elsőt 1871-ben Herschel, a másikat 1847-ben Leverrier számításai alapján Galle fedezte fel. Mindkettőnek vannak holdjai; az elsőnek 4. a másinak csak egy. Valószínűleg mindkettő még légnemű állapotban van.

Végigártuk képeletben hatalmas bolygóinkat. Vannak azonban Naprendszerünknek olyan csillagai is, melyektől a babonás világ bizony sokszor rettegett. E félelmes, e fantasztikus csillagok az üstökösök. Nincsen olyan vész, nincs olyan földi csapás, melyet nem hoztak volna az üstökösökkel kapcsolatba. Zivatarok, orkánok és felhőszakadá-

soknak üstökös volt az oka; háborút, pestist, kolérát mi más hozhatta, mint üstökös? No meg aztán földrengést, vulkánikus kitöréseket, sőt marhavész és sáskajárást is okoztak már ezek! Ma már ugyan tudjuk, hogy e csodás csillagok semmiféle változásokat sem létesítenek földi dolginkban, de azért ne mosolyogjunk apáinkon, mert bizony ma is vannak még sokkal nevesesebb hiedelmek. Hogy csak egyet említsék fel: az automobil is már agyon akarták űni fejszéssel és kaszákkal, mint a jégeső okozóját! Hogy hol? ... Nomina sunt odiosa! Azt elhalgatom.

Nézzük inkább, minők is azok az üstökösök? Eleinte mint halvány, ködszerű anyag tűnnek fel az égboltozaton, melyben fényes mag különböztethető meg. Majd a naptól elfordított oldalukon sok millió kilométer hosszú csóvát bocsátanak, mely távoztuk után ismét eltűnik. Vannak csóva nélkül megjelenő üstökösök is, sőt olyanok is, melyek csak mint valami ködfolt mutatkoznak. Néha az üstökös csóvája több ágra szakad, mint ez pl. az 1744-ben megjelent üstökösnél volt látható, melynek hat csóvája volt. Vannak üstökösök, melyek időről—időre újból megjelennek égboltozatunkon; de vannak olyanok is, melyek egyszer feltűnnek Naprendszerünkben s aztán örökre búcsút mondanak, hogy másvilágokba röpülhessenek.

Mint említettem, az üstökösök sok bahiedelemre szolgáltatott már okot s tényleg a félelemnek van is némi alapja. Igaz, hogy nagyon csekély. Földünk u. i. az óriás sebességgel rohanó üstökösökkel összeütközhetik. No de mekkora ennek a valószínűsége? Csak akkora, a mekkora a valószínűsége annak, hogy valaki épen azt az egyetlen

fekete golyót húzza ki abból az urnából, melyben még 281 millió fehér golyó van. (M)

As üstökösökkel rokonságban vannak a hullócsillagok ezrei, melyek legnagyobbbrészt kihalt üstökösök szétporlódtott maradványai. Novemberben, sőt már augusztusban is hány ember gyönyörködik a derült éjszakáknak e kedves tünnénein! Pedig minden csillaghullás egy—egy fényes csillag halálát jelzi. S mily sok csillag, hunyja be így örökre szemét! Az egyik átrohanva a Föld légkörén nyomtalanul, örökre eltűnik; a másik Földünkre hullva ennek anyagát növeli; vannak olyanok is, melyek mint rakéták fenn a magasban szétrobannak s csak törmelékei jutnak le Földünkre.

Mig így elvezetelt szemléljük a hullócsillagok ezreit, ne mellőzzük azt a szabad szemmel is látható fehér sávot, mely égboltozatunkat ketté osztja. Ez a Tejút, a Hadak útja, melyen több mint 18 millió csillag van összehalmozva. S mily nagy a variáció a csillagok e roppant halmazában! Vannak közöttük olyanok, melyek elinte teljes erővel intenzitással ragyognak, s aztán mindjobban gyengülve, végre mint a pislogó mécses, egyet villanva kialszanak; vannak olyanok, amelyek fényüket vagy színüket változtatják, fehér, sárga, vörös, zöld vagy kékes színben tündökölnék; sőt vannak kettős és többszörös csillagok is. Egyiknek—másiknak csak egy villanás az élete s egy Napnak, csillagnak vége, kihalt, jéges temető lesz belőle.

Beszéltam a ragyogó Napról, szóltam a szelidfényű Holdról, megemlékeztem a derült esteiken feletünk oly szépen tündöklő csillagokról. Ezeket neveztém «másvilágoknak». Az egyik már haldoklik,

reggeli, ebéd és vacsorából álló ételmezést nyerne.

A felvételre vonatkozó kérvények f. évi június hó 1-ig a csáktornyai áll. tanítóképző-intézet igazgatóságához küldendők. A kérvényekhez csatolandó: a folyamodó születési bizonyítványa, mult tanévi osztálybizonyítványa, s a jelen tanévi időszaki értesítője, továbbá tisztí orvosi bizonyítványa a tanuló egészségi állapotáról és testi épségéről, hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, a kis-korú családtagok számáról és életkoráról s a családfő polgári állásáról. Ha a kérvényhez szegénységi bizonyítvány csatolódik, a kérvény s mellékletei bélyegmentesek.

Csáktornya; 1907. április 15. Margitai József igazgató.

— **Gyászrovat.** Özv. Hirschmann Sándorné, szül. Weisz Rebeka folyó hó 16-án éjjel 1/4 1 óraker, életének 65-ik évében, hosszas szenvedés után Csáktornyai elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 4 óraker volt nagy részvét mellett a csáktornyai izr. temetőben.

Hodászi Hodász Miklós cs. kir. huszárkapitány a 12. huszárezredben, a katonai érdem érem, a katonai jubileumérem és a 25 éves szolgálati kereszt tulajdonosa, az iházi-marczallói cs. és kir. csikótelep volt helyettes parancsnoka f. évi április hó 15-én reggel 7 óraker, életének 52-ik s boldog házasságának 21-ik évében, szívzselhűdésben elhunyt. A megboldogult földi maradványai f. évi április 16-án, Szombathelyen helyezték örök nyugalomra. Az elhunytat gyászolja: özvegye szül. nárai Szabó Emilia; gyermekei: István, Dénes és Judit és nővére özv. Kronecker Józsefné, szül. hodászi Hodász Irma.

— **Ragadós állapotbetegség Varazsdon.** Varazsdon városából és szomszédos községeiből lovak és szarvasmarhák 40 napig nem szállíthatók.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az Istenben megboldogult özv. Hirschman Sándorné, szül. Weisz Rebeka urnő gyermekei szerető édes anyok elhunyt alkalmával, a helybeli jótékony nőegylet szegényeinek kiosztás végett egyszáz koronát voltak kegyesek adományozni. Eme kegyes adományukért a szegények nevében is fogadják hátsó köszö-

a másik csak most születik; ez bölcsőjében vak még, az meg már férfikorát éli; s ki tudja hányan feltétele már örökös sir? Földünkön pazarul peszeg az élet! Nehéz elképzelni, hogy e «másvilágokon» csirája sem volna az életnek. Az élettelen csillagok nem sugározhatják vissza Isten mindenhatóságát. A világ egy kiváló írószerint Istennek hang- és fényhullámokban rezgő szövege; de minék a hang- és fényhullám, ha nincs hozzá dob- és rezzezhártya? Minek a rezgés, ha nem rezeg tőle emberi szív? Teremtett tehát Isten világokat, világitó napokat, kisebb bolygókat, ezekre életet. Az egyetlen talán csak növényi élet van, a miennél nem állíthatatlanul gazdagabb nirtóságban és színponpában; a másikat talán már igazságos állatok népesítik belehetnek olyanok is, a hol, mint a Földön intelligens lények teremtettek a miennél sokkal tö; kéletesebb kulturát. Világok születnek s elhalnak. Lehetséges, hogy a szelid fényű Hold egy kialudt életnek hideg temetője; lehetséges, hogy a Jupiter egő fejlődő éleinek tűzben ringó bölcsője; lehetséges, hogy a Sziriusz egy bojjogóján nálunk sokkal tökéletesebb lények ábrándoznak talán ép a Föld lakhatóságán. Kitudja? Tudásunknak van határa, melyet tájítani lehet, de lerontani nem. Mindig találunk egy kaput, melyre letörölhetetlen betűkkel van felírva:

•Kímérlt Isten a tupás határait!• (M.)

(Vége.)

tünkét. Áldás emlékére! Pálya Mihályné egylett elnökő.

— **Az 5 és 50 forintos államjegyek beváltásának utolsó határideje 1907. aug. 31.** A cs. és kir. közös központi pénztár által kiadott és 1881. évi január 1-ről keltezett o. é. öt forintos államjegyek, valamint a cs. és kir. központi pénztár által kiadott és 1884. évi január hó 1-ről keltezett o. é. 50 forintos államjegyek beváltási határideje 1901. évi augusztus 10-én 58136. szám alatt kiadott és a »Budapesti közlöny» 1901. évi augusztus hó 13-án megjelent 185-ik számában közzétett »Rendelettel» folyó 1907. évi augusztus hó 31-ével állapított meg. Ezeket az o. é. 5 és 50 forintos államjegyeket tehát más törvényes fizetési eszközökre leendő átváltás végett már csak 1907. évi augusztus 31-g fogadják el a pénzváltással megbízott Osztr.-magyar banknál és pedig annak budapesti főintézeténél, valamint a magyar szent korona országai területén működő fiókintézeténél. Ez a körülmény azzal a figyelemzetéssel tétetik újból közzé, hogy 1907. augusztus 31-ike után ezek az o. é. 5 és 50 forintos államjegyek már nem váltatnak be és ennek a határidőnek elteltével az államnak az ezen államjegyek beváltására vonatkozó mindennemű kötelezettsége megszűnik.

— **Nyilvános köszönet.** Antonovics József féle vendéglőben (Kaczn Mihály helyiségei) egy vig asztaltársaság Babics Kati, Babics Mari és Ermezz Frigyes csáktornyai illetőségű s tartásba kiadott vagyontalan árvák javára ruházatra 18 K adományozott, a melyért a község előjárósága nyilvános köszönetet mond.

Hirdetmény. Csáktornya nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1907. évi I. és II. osztályu kereseti adó kivetési lajstrom e hó 16-ától folyó hó 24-ig terjedő 8 napon át a község háza 3. számú hivatalos helyiségében közzemlére helyzetett oly célból, hogy azt az érdekelt adózó felek betekinthessek és esetleg ellene folyamodhassanak.

— **Hirdetmény.** Csáktornya nagyközség előjárósága közhírré teszi, hogy a m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1907. évi IV. osztályu kereseti adó kivetési lajstrom f. hó 17-ikétől folyó hó 25-ig terjedő 8 napon át a község háza 3. számú hivatalos helyiségében közzemlére helyzetett oly célból, hogy azt az érdekelt adózó felek betekinthessek és esetleg ellene folyamodhassanak.

— **Zalavármegye alispánja az utlevelek kiállításáról.** Már több ízben vettem tudomást arról, hogy az utlevelet kérő felek azon hiedelemben, hogy az utlevelek kérelmezése alkalmával a törvény és rendeletek által előirt s általam szigoruan megkivánt feltételek és adatok igazolása, a szükséges okiratok beszerzésének kötelezettsége a községi és körjegyzők akaratából történik, a jegyzőket zaklatják és őket okozzák az utlevelek kiállítása körüli késedelemért, valamint az utlevelek megtagadásáért is. Hogy tehát a községi és körjegyzők az utlevelet kérő felek ezen zaklatásának a jövőben kivétel ne legyenek, a felek felvilágosíthatása végett közhírré teszem, hogy a külföldi utlevelek kérelmezésénél a felek kihallgatása alkalmával az egyes felektől az általuk beadott adatok valódiságát igazoló iratoknak becsatolását a kivándorlásról szóló törvény és a törvényen alapuló rendeleteim teszik a kör és községi jegyzők szigorú kö-

telességévé, a melynek teljesítése alól ők magukat ki nem vonhatják. Hogy az utlevelek kiállítása és a felekhez való kérészése késedelemmel jár, szintén nem a községi körjegyzőkön mulik, hanem a hozzáam beérkező utlevelek tömeges számán és azok körülményén, hogy a beérkező utlevelek a beérkezés sorrendjében intézendők el, ami természetesen késedelemmel is jár. Arról pedig, hogy több félnek az utlevél kiállítása megtagadtatik, a községi és körjegyzők legkevésbé sem tehetnek, mert az utlevelek kiállítása vagy megtagadása az én hatáskörömbe tartozik. Az utlevél iránti kérelmek elintézésénél pedig csakis a törvény és ezen alapuló rendeletek világos és szigorú rendelkezéseit tartom szem előtt. Zalaegerszeg, 1907. április 9-én. Árvay, alispán.

— **Hirtelen halál.** Folyó hó 10-én özv. Dervenkei Istvánné novoszeói lakos Csáktornyáról hazatérőben, rosszul érezvén magát Szászkon Kálics György korcsmájába tért be, hol hirtelen meghalt.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik szeretett felejtethetelen feleségem elhunytá alkalmával részvényt nyilatkozatukkal vagy a temetésen való megjelenésükkel mérhetetlen fájdalommat enyhítették, fogadják ez uton is hálás köszönetemet.

Csáktornya, 1907. április 15.

Himfy Béla.

— **Lakásváltozás.** Goldschmidt Teréz születő nő lakását Vásártér, Strahunya József-féle házba (a Buday-féle vendéglő, mellett) helyezte át.

Nyilvános elismerés.

A képzett, a mindennapiaságból kiemelkedő iparosaink közül felemeltésre méltó, Muraközön (Csáktornyán lakik) Tersztenyák Bódog építő s műköfáragó is. Szakmájába vágó tanulmányát Budapesten az áll. közép ipariskolában végezte és kőműves, kőfáragó és az ács mesterség önálló gyakorlására, vezetésére 1893-ban oklevelet nyert. Meglátszik monumentális alkotásain, hogy a legjobb tudással dolgozik a modern iparművészet felvirágoztatásán. A művelt ízléssel előállított siremléken, mint a ki a kegyelet díszítő elemeit, a legnagyobb igény kielégítésével is, oly esztétikuson és összhangatosan csoportosítva tudja remekül jellemezni, hogy a társadalom részéről méltán kiérdemelte a legmesszebb menő megelégedést és a magas pártfogást. Művészi talentumát dicsérik: a perlaki Gáspárics Márk szobra, a csáktornyai Zrinyi emlékujában a gróf Orsini Rosenberg hadtestparancsnok Zalaujvári emlékoszlopa; további sikerült szobrász munkái: a csáktornyai rk. templom homlokzatán felállított 5 kő szent szobor, több díszes kivitelű sirbölt, úti kereszt és ujjában számos művészies siremlék, melyeknek anyaga: hazai homokkő, márvány és gránit. Megboldogult nőm részére, a feltűnően szép kivitelű siremléket szinte ő készítette, melylyel nagyon meg vagyok elégedve; s így kedves kötelességet teljesíték, a midőn Tersztenyák Bódog műköfáragót, a nagyérdemű község pártfogásába továbbra is melegen és kész örömmel ajánlom.

Ráczkanizsán, 1907. április 7-én.

Tihanyi Lajos
Áll. ink. ig.-tanító.

962

Fedezetés.

A beliczai gazdaságban egy hatósági igazolvánnyal ellátott 178 cm. magas fekete angol telivér, 4 éves mén, 20 koronáért idegeneknek is fedez. (Hátsó bal láb kesely, feje piszra. Öt ugrás.)

964 1—2

Beliczai jószágkezelőség.

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatekom i magjarskom jeziku izlažeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: u svaku nedelju.

Prodplatna osna je:
Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Gazdi i družina.

Prošloga tjedna je pred orsačko spraviše bila dana zakonska osnova o gospodarstvenih družinah i o stališu njihovom prama gazdom. Ova zakonska osnova ja za temelju pravice napravljena i tuliko obrambe daje gospodarstvenomu družinčetu, kakve nema drugde na svetu. Od družine se samo to zahteva, da drži pošteno se poleg kontrakta i izvrši delo na koje se je pogodio.

Gledimo dakle na kratkoma, kaj sadržava ova zakonska osnova:

Gdo je gospodarstveno družinče.

Gospodarstveno ili zvanašnje družinče je on, koji se sa pogodbom obreče, da bude u gospodarstvu osobne i jedno za drugim dojuče posle za plaću zvršaval i to najmenje tež jedan mesec. Takovo družinče koje se na znutrašnje domaće i na zvanašnje gospodarstvene posle pogodi, takajše se gospodarstveno družinče drži, ako mu pogodba barem na 6 mesecov govori.

Svako družinče mora imati službenu knjigu. Takvo dete koje nije još 12 ljet staro, nesmemo u službu prijeti. Od dvanajst ljet stareše, ali još malodobno dete je samo tak slobodno u službu primiti, ako to otec ili tutor dozvoli. Malo dobnj pod pažnjom gospodara stojiju i tak mora je navučati i paziti na nje kak da bi mu prava — deca bila.

Napravljenje kontrakta.

Vu pogodbi ima tak družina, kak gazda slobodnu ruku. Gazda i sluga takaj samo ono je dužen na se zeti, kaj hoće nitko vu tem nemore prisiliti niti jednoga. Ali ako su već napravili kontrakt i podpisali, onda je ta pogodba već sveta i mora se je držati tak gazda kak sluga tojest družina. Pogodba je i onda dobra ako ju samo rečjom napraviju pred svedoki, ali ipak je najbolje, da se pogodba vu pismu napravi, jer onda niti jedan nemore niti zeti vkrej kaj iz pogodbe niti dodati. Zakon veli da je — družina ne dužna samo sa rečjom se pogoditi, i ako zahteva njim mora gazda pogodbu vu pismu dati.

Gdo se je za družinče pogodio, njega gazda mora prijeti u službu, kada dojde vreme, a družinče je dužno vu to vreme u službu stupiti. Kad je već tko vu službu stupil, samo sa dozvolom gazde more vkraj otići. Gazda mora službenu knjigu takaj, kak je družinče došlo, vkrej zeti — od njega.

Pogodba na jedno ljetu govori, ali ju je moći i drugač napraviti. Ako vu pogodbi koja točka nije jasna i ako neprilike nastaneju. Zbog toga je onda to mjerodavno, kakva je navada vu onoj okolici.

Ako sluga nazad da kaporu, stem još nije prestala pogodba i samo onda prestane ako i gazda privoli k tomu.

Na kaj se je ne smeti pogoditi.

Zabranjeno se je pogoditi na ono, kaj je proti zakonu i to proti kojemu gud zakonu. Družinče to nemora zvršiti, pa ako je i podpisala, jer proti zakonom se je ne slobodno pogajati i takova pogodba negilta. Tuliko je kak nikaj i ona pogodba koja negovori na kak dugo vreme je pogojeno — družinče, tojest na kuliko ljet, mesecov, dnevo. Negilta ni ona pogodba, koju 12 ljet mlajše dete napravi sa gazdom. Zabranjeno je tak se pogoditi, da sluga svoju konvenciju proda gazdi, jer more prodati komu gud pak i svojemu gazdi, samo nesme se to vu kontrakt zeti, jer lahko gazda onda onak igra šnjim kak hoće.

Zabranjeno je tak se pogoditi, da more gazda slugi na mesto konvencije drugo kaj dati osobito zganicu. Takajše je zacranjeno se pogoditi, da sluga tam mora sve kupovati, gde mu gazda reče ili prijem ili pri kojim stacunar.

Obitelj družinčeta.

Osobito obrani novi zakon familiju sluga. Niti jedno dete nije dužno, da zabadav dela gazdi svojega oca. Svaki član familije ta more iti delat gde već penez dobi. Pak zato nije nikaj vredna onakva pogodba, — koja bi prisilila družinče, da njegova deca su dužni zabadav delati pri gazdi.

Z A B A V A .

Otajna ljubav.

Ak hoćeš mi tvoje srdce prikazati,
Otajno je onda moraš pokrivati,
Da nam naša ljubav, i naša nakana,
Ne bude pozvana, nit med ljudi dana.

Ljubav mora pri nas obadveh ostati,
Ter se vu srdačca naša zakopati:
Ovak bu veselje ino lepo dragost,
Med nami ostati a visoka radost.

Budi svigdar tiho i ništ ne govori,
Od naše ljubavi nikaj ne ponovi.
Kčem treba znat svetu našu ljubav lepu?
Ka početak vzela v jednom samo hipu.

Dok se mi otajno skupa kušujemo,
Od nenavidnosti se mi mentujemo.
Tvoja ljubav zmožna neka vu stalnosti
Bude smojom složna i vu otajnosti.

Ovak neće nigdo od naše ljubavi
Neg mi skupa znati, nit joj gdo zabavi.
Ak bi te gdo pitaj, ljubis li me? zvedjal:
Odgovori: da ne v srdci misli da je!

Da si uvek moja, misel mi poveda,
A ti misli: ti s moj: drugoga ne treba.
S ovim dokončavam i ljubav predavam,
Kak je v srdci mojem kak zakopan koren.

Fino prevejana prevara.

Bogati fiskališ Z., koj si je imetka još iz prijašnjih vriemen spravil, je danas skupa svojim pisarom imal dosta časa, tak da je gospodin Z. u svojoj kancelariji pomalo slobodno i driemal a pisar njegov u pobočnoj sobi se iz dugog časa na ustnoj harmoniki cielo vreme mogel viežbati. Gospodin Z. je medjutim još iz mladjih lietah imal imetka na strani, pak je saoa lahko čekal, dok je kakav pravdaš zabludil knjemu Pak makar baš nebi cielu godinu nijedan došel, gospodin Z. to nebi niti čutil; on je bil dobro stojeći gospodin, koj je i bez klientah mogel živeti.

Baš si je čistil svojega velikoga i skupocienoga zlatnoga pečatnoga prstena, a njegov pisar u pobočnoj sobi si je slagal svoju »Mundharmoniku,« imali su obodva vriemena, — kad na jedan krat netko pokuca na vrata kancelarije. Gospodin Z. metne hitro prstena na tintarnicu te je komaj imal vri-

emena u ruke pero uzeti i se pričiniti kak da ima neizmernoga fiskalškoga posla, kad već unutra stupi nieki gospodin, koj mu se predstavi kakti veliki posiednik August Barlov. Jedan drugomu se pristojno naklone i gospodin Z. ponudi Barlovu stolac, na kojega se ovaj i odmah sedne te nieko vrieme neprogovori nit rieči. To vrieme upotribi gospodin Z. za promatranje toga svoga klienta. — Stranjski je bil pristojno oblečen, sriednjih godinah, visok i suh, inače zdrave farbe lica te je nosil modre naočale izpod kojih su nemirne oči od predmeta, na predmet po cieloj sobi skakale, kak da nekaj išče. Dok je to sve gosp. Z. opazival prene se stranjski, kakti iz sna:

»Sudeć po tom kaj vidim — veli — sam dobro došel. Oni su fiskal i ja sam došel simo, da njim moju cielu stvar predam. Medjutim prije nego njim stvar razložim, neka mi dozvole, da i moju dužnost učinim.»

Pri tih riečih pričme stranjski po žepih iskati, dok je iz jednoga malu u papir zavitu rolu spuknul te je fiskalu predal riečmi: »Ovde unutra je 10 korunah, to je njihova pristojba, a sada ću nadaljivati.»

Gosp. fiskališ veli hitro: »Molim, ja njih

Zvršenje posla.

Dužno je družinče celi on posel na koji se je pogodio poleg navukov gazde zvršiti, i to verno, točno i poleg — najboljšega svojega znanja.

Negda negda, družinče i onakvo delo mora zvršiti na koje se nije pogonio, ali je to delo jako silno i zbetažalo je drugo družinče, koje je ono delo zvršavalo.

Ako služinče ono delo, na koje se je pogodilo neće zvršiti, oblast ga more na do 600 korun kaštige odsuditi prvič, a drugoč pak ipak mora zvršiti delo.

Družinče samo onda slobodno da za drugim delati svoje delo, akc mu to gazda dopusti.

(Drugiput dalje.)

Politički pregled.

Vu orsačkim spravišču su primili vu celosti zakonsku osnovu, od učiteljskih plaćah, a sada nju nadalje razpravljaju, kaj sigurno nebude dugo trajalo.

Pogodba sa Austrijom, kak se vidi, je sada vu bolšim stališu, kak je prije bila. — Kossuth Ferencz je novi temelj predložil, na kojem temelju su se razprave držale i sada se već tak vu Austriji kak pri nas drži ufanje, da bude sigurno skloplena pogodba.

Staroverski popi su vlahi zbunili vu Vajdahunyadu. Ovi vlahi su celu hunu napravili i jednoga taljana su zaklali. Vlahi su strašno zaostani ljudi kak naši cigani koritari. Niti jedan nezna još pisati. Sada je popi proti školi puntaju i proti školskomu zakonu. Jer ako škola svetlost donese med taj narod, onda nebudu imali vlaški popi iz česa živeti. Vezda iz coprije živiju, jer taj je puk jako za coprijom i ako mu krava zbetaže, već beži po popu, da mu stira vraga iz krave.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kolendar.** April 22. Pondeljek, Soter i Kajuš muč. — 23. Tork, Adalbert

mučenik. — 24. Sreda, Juraj mučenik. — 25. Četvrtak, Marko evangelista. — 26. Petek, Kletuš papa. — 27. Subota, Zita devica. — 28. Nedelja Valerija mučenica. — Evangelium ove nedelje je: »K onomu idem koji je mene posal. — Pun mesec je 28-ga ob 7 vuri 5 minuti vu jutro. — Vreme bude lepo vedreno, na mestah i deždj.

— **Redari za granicu.** Poleg naredbe ministra znutrašnjih poslov bi redari za granicu jovoga meseca 1-ga morali početi svoju službu vu Csáktornyi. Ali 1-ga je na mesto redarov došel telegram, da je minister vu noveše vreme tak odlučil, da samo 20-ga more započeti svoje delo redarstvo.

— **Zalavármegjinsko** gospodarstveno društvo je odlučilo, da bude vu Medjimurju svako ljeto dvaput — jedenput vu Csáktornyi drugiput vu Perlaku izložbu za zrebice načinilo i da bude 2800 korun pohasnuvalo svako ljeto za nagradu onih gazdov, koji lepo zrebe prebrani u. Nagradjeni zrebici budu zaštemplani i nebudu se smeli 4 ljeta vu drugi orsang prodati. Tak hoće priprečiti gospodarstveno društvo to, da odgaganje konjov vu Medjimurju čista doli ne dojde, jer se sva lepi zrebici taki prodaju i doma samo loše ostanu. Tak anda znaju gazdi čega se imaju držati, da budu opet lepe fajte kobile i zrebce imali.

— **Zgubljeni ježerača.** Holetics János iz Nyirvölgya ima vu Csáktornya vidéki šparkasi peneze. Iz ovih penezah je jezero korun zel vun ovoga meseca 2-ga, da iz toga nekuliko svojim domarom daje na intereš peneze. Vu šparkasi su mu vu jednim komadu papirnoga peneza izplatili ježeraču, sa kojom je Holetics vu jeden štacun otišel, da izmeni. Jer pak su mu vu ovim štacunu ne mogli zmeniti odputil se je vu drugi štacun. Ali pred tem drugim štacunu je prestrašeni spazil, da mu je iz knjižice zginula ježerača. Taki je javil redarstvu, ali ovo nije moglo najli ježeraču,

— **Stari honvéd.** Opet je vumrl jeden, koj je vu 1848-im vojeval za slobodu videl i delnik bil onim dičnim vremenom. Hartman Adolf je kak 19 ljet star mladić stupil 1848-ga med honvéde i tak vitežki

se ponašal, da je za kratko vreme honvédski laitinant postal. Sada je taj človek vumrl ovoga meseca 3-ga pred 10 vumom — pred poldan. Bil je 79 ljet star i 50 ljet je već bil oženjen. Na sprevod su mu išli i Szebényi Lajos i Horváth Ignác takajše iz 48-ga ljeta honvédi.

— **Zgazil nju je cug.** Ovoga meseca 6-ga tojest vu subotu je pred poldan ob 11 vuri 10 minuti prama Nagykanizsi idući cug zgazil Gutterman Štefaniju učenicu. — Nesrečna devojčica je iz škole išla dimo vu Martane i kad je jeden cug, koj je feršibal nazad otišel ona je prek hotela iti ali na drugih sinjah je došel osobni cug te ju zgazil. Tak rekuć čista njoj je odrezal glavu od tela. Devojčica je vu polgarsku školu hodila vu I. razred.

— **Vritnul ga je konj.** Novak Ferenc sin iz Zalaujvara 13 ljet star Ferenc je prošloga meseca 30-ga zrebce gledal i med tem otišel nutri med kobile, gde zrebci skačeju. Nesrečnoga dečka je Gyurancs Martonova kobila iz Dravaszentimihalya tak vritnula vu črevo, da ga je niti doktor ne mogel osloboditi i ovoga meseca 1-ga je vumri. To smo mi već višeputa vidli, da vu Zalaujvaru mala deca čisto blizu zrebcev ideju, te kad zrebce puščaju se cela čalada zide skup tam. Tko je tomu kriv da ovu decu ne ukori, da to oni nesmeju činiti? Smejeju se kričiju, človeku se nepokloniju, tak su divji, kak da nigdar školu nebi vidli. Roditelji bi se morali skrbeti, ako drugi ne, da se deca nevesiju po blanjah i da neglediju zrebca.

— **looo godišnjica** cara Boriša. Bugarski će narod ove godine svečano proslaviti hiljadu godišnjicu svog prvog kršćanskog cara Boriša. 15. majuš bude za cilu Bugarsku narodni blagdan. Vu Sofiji će njegovoj uspomeni u počast osnovati crkveno-archeološki muzej. Sakupljat — će takodjer prinose za Borisov spomenik. Na svečanost će biti pozvana sva znamenitija slavenska društva i deputacija glavnih slavenskih gradova.

— **Draga knjiga.** Poznato je da ima danas ljudi, koji grdne svote novaca žrtvu-

uvieravam, da je za sad još prerano — za mene honorirati.»

»Samo neka zadržel!« — veli klient odriešito i fiškal metne rolicu mučec na stol kraj tintarnice.

»A sad prosim neka me dalje posluhnu. Ja njim imam velikoga imetka kojim mi je nieki fiškališ upravljal, ali me je bezobrazno varal. Na to sam mu sve moje vriednostne papire i punomoći oduzel — sad su tam pred vratli na selbenih kolih, medjutim bude dosta ako njim pokažem izkaz, na kojem su sva moja imanja popisana i tim budu odmah dobili celi pregled nad celim. Medjutim ja njih samo mojim pripoviedanjem mudim, a vrieme je novac! — I stranjski opet posegne u žep te izvadi opet malu rolicu kak prije, te ju preda fiškališu jednostavno velič: Deset krunah za zgubljeno vrieme!«

»Ali molim liepo — gospodine, — . . . » — hoće fiškališ Z

»Mir! — To je za njihov trud!« — zagrmi stranjski — a odmah zatim nastavi svoje pripoviedati. — »Ovde na ovom papiru« — i zvadi komad papira iz škriljaka — su popisane sve moje kuće na severnoj strani varaša, — a na ovom« — spukne iz žepa komad papira — »su popisane one

a južnoj strani varaša. Ja imam još zvakom sarom na nogah papire, na kojih supopisana moja imanja izvan varaša, a u lajbecovim žepu je opis mojeg rudokopa kamenitog ugljenja, moje zverinjake pak — znam sve na pamet.»

Fiškališ Z. je skoro zadrvenil nad takovim nenavidnim pripoviedanjem, ali se je onak prividno mirno držal i dalje slušal.

»Dok prejdemo na pojedinosti« — veli stranjski — »evo njim za njihovu trpljivost i gubitak vriemena opet jednu rolicu — i tu je 10 krunah nutra.

Fiškališ Z. sad nije se ufal protusloviti nego je samó mučec uzal rolu s novci te ju je metnul k onim već na stolu naslaganim, a stranjski klient Barlov nastavi: »Još sem njim to hotel povedati, da imam radje biele kvartirnike nego li crne u mojih kućah a kuće izvana imam najradje žuto pofarbane. I još nekaž — ali eto, kak sam zaboravljiv . . . » — i opet preda rolu fiškalu Z. —

Ov neznajući jeli bdije ili sanja, metne rolu k onim na stolu i u tom hipu se začuže tiho kucanje na vratih predsoblja. Fiškalo pisar je otišel već k obedu, pak je anda fiškal sam išel na hodnik, da vidi tko kuca. Kad je vrata predsoblja odprl, stala

je tu pred njim liepa mlada gospodjica, koja se je činilo, da je uzbunjena, te ga je po tiho zamolila: »Ah dragi gospodine, neka mi odproste, jeli nije jedan gospodin pri njih u sobi?«

»Je, — jedan je u sobi.« — odgovori fiškal.

»Oh prosim, jeli visok, mršav, zdrave farbe lica, dobro obučen, na očih modre naočale, te vas je zamolil, da njegove stvari uredite, jeli vam je daval svaki čas male rollice sa deset krunah, te je pripoviedal, da su mu pisma i vriednostni papiri tam pred vratih na selbenih kolih, da ima radje biele nego crne stanovnike, a kuće da ima najradje izvana žuto pofarbane? — Jeli je to govoril? — Oh molim liepo!«

»Je, je, to sve je govoril.« — odgovori fiškališ Z.

»Oh, dragi gospodine, onda je to moj nesretni otac! — Već hodim dvie ure za njim, dok mi nije na jedankrat u toj ulici izpred očih zniknul. Već sam pri svakoj kući pitala! — On si siromak utvara, da je strašno bogat i čim mi se samo more izpred očih udaljiti, te odmah odbieži ili k kojemu sudu ili k fiškalu pak tamo pripovieda, kako ste ga čuili — o! ože kak sam nesretna!

ju za starine. Prikupljanje takovih stvari postala je u mnogih bogatašah prava bolest. U Londonu je nedavno na javnoj dražbi prodavana takova jedna sбирка. Ljubitelji starina bili su se iskupili u velikom broju. Jedno djelo Shakespearovo, koje je ugledalo svijet 1623. godine prodano je za 72 jezero kruna, a kad je ugledalo svijet koštalo je samo 21 krunu. Druga opet jedna knjiga Wiltonova pod naslovom »Gomleat Angler» prodana je za 25,800 markah, a kada je ugledalo svijet, 1865. godine koštala je samo 1 krunu i pol. Za takove grdne svote prodane su još mnoge druge rijeđe knjige. I što je u stvari najzanimljivije te su sve knjige kupljene od onih, koji vole da sbiraju starine, a često vrlo često nikad ih i ne otvore, a kamo li čitaju.

— **Oduzel reč ministru** predsedniku. Ne znamo dali se ikad igdje u saboru još ovako dogodilo, kaj se dogodilo u sjednici ruske dume. Kada je ruski minister predsjednik Stolypin ustao i htio da govori za neki predlog desničara, kojim se osuđuju politički zločini, predsjednik dume Golovin ukratio mu je pravo govora. Sada službeno javljaju, da je minister predsjednik Stolypin pisao Golovinu, da u smislu zakona ministri imaju prava, da na sjednicama državne dume ma kada govore i u ma kojoj stvari i njima se svigdar mora dati prvenstvo. — Zato minister upozorava Golovinu, da se ovakvi nesporazumi u buduće ne dogode.

— **Poslanik položio izpit.** Jedan ruski list zanimljivo opisuje, kako je u Taškentu izabrani poslanik za rusku državnu dumu polagao ispit — iz ruskog jezika. Izbornici u Taškentu najprije su bili izabrali za poslanika jednoga ondješneg bogataša, no ovaj nije primiti izbora. Onda su izabrali Abdu Rod karijeva, no posljuje izbora tek se sjete, da novi poslanik nezna ni riječi ruski, a zakon traži, da poslanik dume govori ruski. Tada novoga poslanika podvrgnu pravom ispitu. Dadoše mu jednu čitanju, ali Karijev, ma koliko da se napre-

zao, nije mogao ni rieči da pročita iz nje. Najzad mu podnesu jedan bukvar sa slikama. Da bi poslaniku olakšali ispit pokazu mu u bukvaru sliku jedne dobro poznate domaće životinje: kozu. Poslanik je dugo posmatrao sliku, zatim na veliku radost birača isteše kozino rusko ime: babaska. Ispitna komisija na to izjavi, da novi poslanik zna ruski i da postoji nikakva smetnja da Karijev zastupa u dumi Taškend.

— **Ostaci prastarih** životinja. Američki muzej odpravil je jedno naučno izaslanstvo pod vodstvom profesora Osboria u egipatske pustinje. To izaslanstvo preduzelo je tamo razna iskopavanja i naišlo na vrlo mnoge skamenjene ostatke raznih prastarih životinja. Tako su naišli na skamenjeni kostur jedne grdosije, jednog čudovišta od nekadanjih životinja. Drže, — da je to kostur predaka slonova. Dalje su našli lubanju, vilice i zube drugih životinja. U svemu našli su oko dvije stotine skamenjenih životinjskih kostura, sve prastarih — grdosija, čiju golenost i snagu danas poznajemo samo iz čitanja i slika.

Zalán Lipót János

Zalán Lipót János najstareši u obitelji Hirschlerovoj iz Dolnje-Dubrave, je 17-ga o. m. u Budapešti umrl. Pokojni je osobito u doljem Medjmurju poznat i od svakoga poštovan bil. Živel je 67 letah. Mrtvo telo pokojnoga su u subotu dopeljali, u Dolnju Dubravu i tam ga na vekivečni počinek deli. Naj počiva u miru!

† Ziegler Kálmán.

Gdo nebi poznal čakovečkoga kraljevskoga notariusa Zieglera Kálmána u Medjmurju?! Nema ga više! Umrl je 17-ga o. m. u noći u 59. leti življenja svoga. Ziegler Kálmán je ne samo u svojoj kancelariji delal nego svigdi, gde ga je potrebuvalo obće dobro. Delal je on na varaških hižah, pri varmegiji i kakti

bivši ablegat u orsačkih hižak. U politici je u našoj okolici vodja bil više kak 25 letah. Smrt njegova je naglo došla, ali gdo je čul glas da je Ziegler umrl, svakomu koj ga je poznal, bilo je žal za njega. — Sprevod njegov bil jako velik i lepi, prisutni su bili takaj iz varmedjije i združiv zdatkih krajah izposleniki i njegovi dobri prijatelji. — Gospodin Bog mu naj daje lehek počinek!

Rackanzisa, 1907. aprila 7-ga

Med naobrazenim, običnim našim obrtnikim, jako je ospomenek vriedno u Medjmurju (u Csáktornya stanovlje) i Tersztenyák Bódog graditelj i radkamenar. Svoje učenje je u Budapeštu u orsačkim srednjim obrtni školi zvršil i u zidarskim, kamenarskim i tesarskim mestriji 1893-ga leta diplomu dobil. Se vidi u njegovim uzvišenim stvaranjem, da u najbolšom znanostjum se trsi na to, da najnovese obrtničke umjetnosti gori zdigne. Svoji nagrobni kameni svedočuju to, da on od družtve stranjke — pravedno je zaslužil u najdalešno zadovoljnost i visoko podupiranje. Svoje umjetništvo moč hvaliju: Gašparičev s pomenek u Perlaku, Zrinyiev spomenik u Csáktornya; u najnovese Orsini Rosenberg Felix grof vojnazopovednikov spomenek u Zalaujvaru: nadalje svoje uspjene kiparske djele: na csáktornyaiskim rim. kath. cirkvim prednjim stranim gori stavljeni 5 kamenati svetcu, već grufti, putni križi i grobni spomeniki, sterim barat je domači pješčenjak, mramor, izulja.

— Od moje pokojne tuvarušice lepu i čudnovatu grobni spomenek je takodjer on napravil, šterim sem jako zadovoljen, i tak ljubljeno duznost zvršim, kada Tersztenjak Bódog radkamenara, u poštovano družtvo nadalje s čistem srcem i veseljem preporučam. —

Tihanyi Lajos

962

ors. školski ravnatelj-učitelj.

Pri tih riečih gospodjica pokrije rubcom lice te se prične tako žuhko plakati, da joj je već fiskališ Z. hotel sekundirati, ali se ipak nadvlada, pak obrne se prema gospodjici zapita ju: »A jeli ga budete mogla ngovoriti, da svama pojde?»

»Ja mislim, da ga budem, jer on u obće nije zločesti ludjak, on daje [sve iz sebe delati. — Samo molim malo još sa mnom tu ostati, dok se posve neumirim, jer ovak uzrujana nesmem pred njega.»

Fiskališ Z je bil skoro isto tak uzrujan, kak i njegov liepi vis a vis te je u sebi miloval liepu mladu frajlu, koja je toliko odgovornost, pazkom svog zmiešanog oca na sebe uzela.

»Ja mislim, sad bi mu se mogla pokazati — veli za nieko vrieme gospodjica te ju fiskališ i liepo pod ruku prime i u sobu dopelja, gde ona odmah si oca zagrlil i spočitavajuč mu veli: »Ali dragi japek im si mi već tolikokrat obečal, da bez mene neideš nikam, a . . .

»Drago diete, ja sam imal s ovim gospodinom posla . . .

»Ali dragi japek, sigurno te težko stane tuliko govoriti. Hodi sad sa mnom domov, a drugikat opet dojdeš simo. —

— I tim se obrne k fiskalu te ga zaprosi: »Jeli bi mi znali povedati, kak bi mi najkrače do Petőfy-utce došli?»

»Petőfy-utca je dosta daleko od ovud — veli fiskališ, — »medjutim ja ču vas i vašega oca do tamo sprovesti ako dopustite.»

»Oh kako ljubezno! — odgovori ona mi čemo vam zahvalni biti!»

»Dakako da budemo, moje diete» veli otac — »ali samo pod jeduom pogodbom, — i opet išče po žepih, dok opet spukne iz jednoga rolicu te ju preda fiskališu Z. s riečmi: »trud mora naplaćen biti!» — A kad se je fiskal branil uzeli nekaj za svoj trud, pogledala ga je liepa gospodjica tak milo i proseči, kak da hoče reči; vzmite mu za volju. I on vzeme.

I sad putuju sva trojka po peštanskih ulicah iz jedne u drugu, dok konačno nezaokrenu i u Petőfy-utca Ovde bedasti otac postoji i veli: »Dalje ne! — Dosta su nas za tu slabu plaću sprovadjali, sada više novac nemam pri sebi, pak od ovud i lahko sam domov dojem.»

Fiskal Z. je pód svaki način hotel obojicu do njihove kuće sprovadjati, ali se je stari nore na toliko tomu protivil i uzrujav, da je liepa čerka i opet fiskala svojimi milimi i odvračajućimi pogledi od toga odvrgnula te si je samo hižni broj zapisal i onda otišal.

Fiskal Z. je cielim putem bil uzrujan, uvijek ga je fiskala nesreća liepe dievojke u koju je, na to rekuč, postal zaljubljen . . .

On se je domov dojuč, hotel raztresti, ali nije išlo — samo je na njezinu liepotu i nesreću mislil. Odlučil anda taj slučaj jednomu svomu prijatelju opisati, i kad je list bil gotov te ga je hotel svojim zlatnim pečatnim prstenom zapečatiti, nestalo je ovo ga iz tintarnice, kam ga je malo prije metnul. »Valjda sam ga u kišticu metnul. — zamrma i vzeme iz žepa ključ od kištise. Ali ovo nemore ključem odpreti, jer ključenica je potrla. Potegne kišticu i odmah posegne u desni kuč, gde su bili 1200 for. u bankah, ali ovih više tu nema. Sad je videl da je porobljen. Ali od koga? — Drugi nitko nije danas tu bil izvan onoga norca sa svojim kćerjum.

I tako je bilo. Muž koj je norca predstavljal, bil je i ter kako prevejani lopov: njegova tobožnja kći je bila nekakovo potezalo iz koje javne sramotne kuće; njezina zadaća je bila, fiskališa svojim jadikovanjem i plaćom nad tobožnjom nesrećom njezinog oca, tako dugo u predsoblju zabaviti, dok taj tobožnji otac svoj posel po ormarih napravi. U onih rolah, koje je norc od vriemena do vriemena fiskališu kakti plaću za njegov zamudak daval, su bile samo igračke marke bez vriednosti.

Zaista, fino prepredena prevara.

Em. Kollay.

Gabona árak. — Ciena žitka

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	pšenica	14.00—
Rozs	Hrż	12.00—
Árpa	Ječmen	12.00—
Zab	Zob	14.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	11.30—
Fehér bab uj	Grah beli	16.00—
Sárga bab	„ žuti	12.00—
Vegyes bab	„ žmésan	11.00—
Kendermag	Konopljeno seme	20.00—
Lenmag	Len	20.00—
Tökmag	Koščice	18.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Hochsinger-féle „**GLORIA**“ a legjobb szer

Rheuma ellen
Hajhullás „
Fogfájás „

12 kis vagy 2 nagy üveg bérmentve kor. 5.—

Hochsinger M. és Fiai
Csáktornya.

Hochsingerova **GLORIA** najbolje je sredstvo

protiv Reume
„ Ispadanja vlasi
„ Zubobolje

12 malih ili 2 velike boca franko kruna 5.—

M. Hochsinger i Sinovi
903 12—25 Csáktornya.

TEA

védjegye
tea kanna
eredeti csomagokban
kapható: STRAHIA TESTVÉREKNÉL Csáktornya.

Bérbeadandó.

A esáktornyai izr. hitköz-
ség ujonnan épült házának
első emeletén levő, 4 szoba
és mellékhelyiségekből álló

lakás

1907. június hó elsejétől

bérbe adatik. Feltételek a hitközség
elnökénél tudhatók meg.

953 3—3

Az előjáróság.

Necsak olvasni

hanem megis kell kísérlni **BERGMANN**
és **TÁRSA**, Dresden és Tetschen a/E
régén bevált, gyógyító hatású

**Steckenpferd lilium-
tej-szappanát**

azelőtt Bergmann-féle liliumtejszappan
(jegy: 2 Bergmänner) hogy szeplőktől
ment, fehér arcórt, valamint gyengéd
arcszint nyerjünk.

Darabja 80 fillér-ért kapható:

Stráhia TestVérek-nél
Csáktornya.

971 31—50

Keil-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“, ténymáz 90 fillér.
Keil-féle aranyténymáz képkereteknek 40 fillér.
Keil-féle szalmakalapfesték minden színben.

942 5—6

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyan, — Horvat A. Varazsdon.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczím: 872 17—52

„**AGRARIA**“ Budapest, Váci-út 2.

Ne higye el hanem, győződjék meg róla.

hogy van cég, ahol hihetetlenül olcsón,
(értsd nem a minőség rovására olcsón)
vásárolhat és zárolhat: Első minőségű, se-
lyemszítaszövetet, keveretlen tiszta gépkenő
olajat, henger és kenő olajat eredeti „**U SZÓ**“
kocsikenőcsőt, surlódásmentesítő tömitőanya-
gokat, szerelvényeket, malomszerszámokat,
vasrészeket, eszközöket, modern köz-
lőműveket, szijakat.

Ez a cég:

SCHVARCZ JÓZSEF

és Társa,

műszaki iroda és raktár. —

Gépszij-gyár.

BUDAPEST, V., Váci-körút 26.

864 15—52

Szőlőoltványok

ministerilegelőirt minőségben,
17 faj csemege, 19 borfajban, há-
romféle alanyon, fajtisztán, me-
szes talajra is

Gyökeres vessző Portalis, Solomis, Monticola,
Aramon, Rupentris, Gumin No. 1. és 2. kapható,

Vállalati szőlőtelep-nél

BILLÉD,

Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet:

271.000 oltvány, 250.000 gyökeres.

934 7-10

AZ INTÉZŐSÉG

Csak Pecsornik Ottónál.

Szilvapálinka, törköly, méz-
szörp és borseprő.
Líterje 2 koronától feljebb

kapható:

Pecsornik Otto korcsmáros
és bábosnál

866 9—10

Csáktornya, Deák-utca.

Samo pri Pecsornik Ottou

Slivovica, drop, meden sla-
dorača i vinskodroždje.
Jeden líter od 2 korune višje

dobiva se pri:

Pecsornik Otto krčmaru
i licítaru

Csáktornya, Deák-ulica.

Samo pri Pecsornik Ottou

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp.,

a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyított hatásos, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
bizonyított: kőszívnyomás, csúszási és meghűlések-
nél, bedőrmölés képpen használva.
Figyelemre: a súlyos károsítványok miatt
bevitelkor óvatossággal legyünk és csak olyan
üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” véd-
jeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott do-
bozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80,
K1.60 és K2.— és égyesólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznél, Budapest.

De Richter gyógyszerárta az „Arany oroszlánhoz”.

Prágában.

Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Pályázati hirdetés.

A muravidi másodtanítói
állásra pályázat hirdettetik.

Fizetés: 800 kor. készpénz,
60 kor. lakbér és egy hold
föld. Kötelessége az első
osztályt és az ismétlő fiu-
kat tanítani s a tanulókat
templomba és körmenetek-
re vezetni.

Választás április hõ 28-án.
Okleveles pályázók kérvényeiket a
fenti napig az iskolaszékhez küldjék.

R. kath. iskolaszék.

963 1—1

1441. 907.

961 1—1

Arlejtési hirdetés.

Szentmária község előljárósága a köz-
ség házánál előforduló átalakításokra,
mely

asztalos munkából
áll arlejtést hirdet.

Arlejtés napja 1907. évi április 28.
d. e. 10 óra. Helye a község háza.
Kikiáltási ár 600 K. Feltételek a kör-
jegyzőnél betekintheők ki írásbeli
tudakozódásra is ad feleletet.

Szentmárián, 1907. évi április 4-én.

Községi előljáróság.

Boreladás.

50 Hektoliter

Balaton-
melléki bor

egy Csáktornyához közel
levő korcsmárosnál, üzlet-
felhagyás miatt eladó
Bővebbet e lap kiadóhi-
vatalában. 965 1—2

Prodaje vina.

50 Hektolitrov

Balatonbli-
zinskoga vina

proda jeden ne dalko
od Csáktornye stanujući
krčmar radi gordanje
štacuna. Blizeše kod iz-
datejstva ovih novinah.